

Då denna framställning synes oss behjärtansvärd och väl motiverad, tillåta vi oss härmed hemställa,

att Riksdagen måtte för 1912 anslå 6.000 kronor till stipendier åt journalister, företrädesvis *medarbetare*, som ha redaktionelt arbete eller journalistisk byrå till hufvudsaklig sysselsättning, samt anhålla att Kungl. Maj:t måtte utfärda närmare bestämmelser rörande villkoren och sättet för stipendiernas utdelning.

Stockholm den 27 Januari 1911.

Ludvig Danström, Mauritz Hellberg, Carl G. Ekman.

Nr 65.

Af herr **Larsson, Jacob**, *om anslag till upprättande af fjorton provinsialläkaredistrikt inom Norrbottens län.*

Uti statsverkspropositionen till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t under sjätte hufvudtiteln, punkt 9, föreslagit omreglering af förste provinsialläkare och provinsialläkareväsendet i riket.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skall inom Norrbottens län inrättas en själfständig förste provinsialläkarebefattning och, hvad organisationen af provinsialläkareinstitutionen beträffar, länet uppdelas uti tretton provinsialläkaredistrikt.

Den kommitté, som haft att utreda frågan angående reglering af rikets indelning i läkaredistrikt, har uti sitt betänkande föreslagit att Norrbottens län skulle indelas uti tretton ordinarie distrikt, »till hvilket antal det kunnat begränsas», säger kommittén, »endast under förutsättning att en och annan extra provinsialläkaretjänst fortfarande kommer att finnas.»

Med förste provinsialläkarens för Norrbottens län befrielse från skötsel af provinsialläkaredistrikt skulle anledningen för Neder- och Öfver-Luleå socknars fördelning på olika distrikt upphöra, och föreslår därför kom-

mittén att dessa båda socknar jämte Edefors socken tillsammans må bilda område för en provinsialläkare med station i Gammelstad — kyrkoplatsen inom Neder-Luleå socken. »Platsen», anför kommittén, »har järnvägsstation med samma namn, och landsvägar från olika delar af den jämförelsevis rikt befolkade kustbygden stöta här samman. Läget är dock icke centralt eller bekvämt för speciellt Öfver-Luleå och Edefors socknar.» För Öfver-Luleå socken anser kommittén emellertid behofvet af läkarevård böra vara fylldt genom militärläkarna i Boden, »och därest Edefors socken skulle fortfarande, som hittills, ej anse sig tillfredsställd med läkare-tillgången i Boden, återstår för denna socken den nu begagnade utvägen att anställa extra provinsialläkare».

Då förenämnda kommittés betänkande öfverlämnades till de olika ortsmyndigheterna i Norrbottens län för yttrandes afgifvande i frågan, voro dessa af afvikande mening från kommittén. Länets landsting, som höll före att det rättvisaste vore, om länet indelades i så många ordinarie provinsialläkaredistrikt, att extra provinsialläkare ej vidare behöfdes, föreslog emellertid att ett nytt distrikt utöfver de tretton, som kommittén föreslagit, borde upprättas, omfattande Älfsby socken; detta förslag biträdades äfven af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet. Neder-Luleå socknemän gjorde framställning om att Neder-Luleå socken och tingslag skulle få utgöra ett provinsialläkaredistrikt såsom förut och att provinsialläkaren skulle stationeras uti Gammelstad.

Medicinalstyrelsen har nu emellertid uti sitt afgifna yttrande, med afstyrkande af Neder-Luleå sockens begäran att få bilda ett eget distrikt, tillstyrkt kommitténs förslag om sammanslagning af Neder- och Öfver-Luleå samt Edefors socknar till ett distrikt, med den ändring att i stället för i Gammelstad skulle provinsialläkaren för detta distrikt stationeras uti Boden, såsom varande mera centralt beläget, och med hänsyn därtill att Älfsbyn ej vore beläget så långt ifrån Boden (46 kilometer) och därmed förbundet med både järnväg och landsväg, skulle provinsialläkaren i Boden blifva i tillfälle meddela sjukvård inom Älfsby socken.

Såsom skäl för sitt afstyrkande, att Neder-Luleå socken skulle få bilda ett särskildt provinsialläkaredistrikt, har medicinalstyrelsen anført att ifrågavarande trakt är den folkrikaste i länet och befolkningen synes kunna utan svårighet bära utgifterna för en tjänstläkare, därest en sådan skulle befinnas vara för orten behöflig.

Skulle Kungl. Maj:ts framställning om inrättande af endast tretton provinsialläkaredistrikt inom Norrbottens län vinna Riksdagens bifall, och Kungl. Maj:t med anledning däraf vid distriktindelningen af länet följa

medicinalstyrelsens förslag, hvilket är att förmoda, enär vederbörande departementschef, vid förslaget framställande inför Kungl. Maj:t, åberopat hvad medicinalstyrelsen anfört, komme den provinsialläkare som stationerades uti Bodens distrikt att få utöfva läkarevård åt en befolkningmängd af öfver 30,000 personer (ungefär fjärdedelen af befolkningen på Norrbottens läns landsbygd), fördelade på en areal af öfver 5,000 kvadratkilometer. Vål kommer det att finnas provinsialläkaredistrikt med större folkmängd inom de södra delarna af landet, men där är dock folkmängdens täthet många gånger större och de kommunikatoriska förbindelserna ojämförligt mera utvecklade än inom Norrbottens län.

Om läkarevården skall blifva någorlunda tillgodosedd, bör det provinsialläkaredistrikt, som enligt kommitténs förslag skulle omfatta Neder- och Öfver-Luleå samt Edefors socken, och hvars läkare enligt medicinalstyrelsens utlåtande skall utöfva läkarevård äfven inom Älfsby, delas uti tvenne distrikt, hvaraf det enas läkare får sin station uti Gammelstad.

Neder-Luleå socken, som hittills haft förmånen bilda särskildt provinsialläkaredistrikt, skulle, därest ett Bodens distrikt inrättades, hvartill socknen skulle höra, med station för läkaren i Boden, i ett slag blifva så godt som utan läkarevård för sina öfver 12,000 innevånare, emedan afståndet blefve så stort och kommunikationerna så otillfredsställande, att befolkningen icke kunde betjäna sig af läkaren i Boden för sin sjukvård.

Medicinalstyrelsen som insett detta har hänvisat socknen att anställa särskild tjänstläkare. Socken är emellertid redan nu så betungad med utgifter, att den har svårt åtaga sig än flera. De kommunala skatterna uppgå till ej mindre än 12 kr. 20 öre pr bevillningskrona, hvartill kommer aflöning till prästerskapet samt en oerhördt betungande vägs katt.

På grund af hvad sålunda anförts, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte besluta att inom Norrbottens län upprätta fjorton provinsialläkaredistrikt samt härför anvisa erforderliga medel.

Stockholm den 27 januari 1911.

Jacob Larsson.